

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

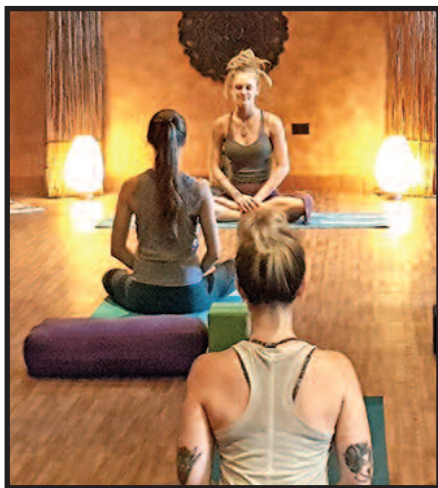
ANTRADIENIS–TUESDAY, RUGSĖJO–SEPTEMBER 17, 2019 • Vol. CX NR. 109

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-16-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Surasti gelmes savyje – 6 psl.

Ypatingi radiniai
bažnyčios archyvuose – 8 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Marija Čyvaite:

Kaip aš čia
atsiradau
ir kodėl manęs
Lietuva
nepalieka

Šiomet į Kazachstaną, Azijos valstybę, buvo išvykę 16 „Misija Sibiras“ ekspedicijos dalyvių. 10 dienų truko komandos misija Karagandos apylinkėse: Dolinkoje, Karabase, Spaske, Prostornoje, Ekibastūze. Ekspedicija į Kazachstaną vyko antrus metus iš eilės, ir ši vieta lietuviams yra taip pat svarbi, nes, skirtingais duomenimis, Kazachstano lageriuose kalėjo nuo 20 iki 80 tūkst. lietuvių. Kaip „Draugas“ rašė anksčiau, šiemet „Misija Sibiras“ dalyvavo ir Čikagoje gyvenanti **Marija Čyvaite**. Šiandien ji – mūsų pašnekovė.

Marijai Čyvaitei misija dar nesibaigė. Dabar ji keliaus po JAV, pasakodama apie ekspedicijos tikslus.

Marija, Tave mačiau Vilniaus oro uoste, sugrįžusią iš „Misija Sibiras“. Buvai labai susijaudinusi.

Galvojau, kad neverksiu, bet kai pradėjom dainuoti Monikos ekspedicijoje sukurta dainą... ten yra žodžiai „...Aukštai aukštai iškėlę rankas už Lietuvą, už Tėvynę, jie šaukia su meile begaline: Imkit mus – tik mūs žemės nelieskit...“ Ir visa širdim sudainavom tą dainą... Tai labiausiai ir sugraudino mane. O kai pamačiau verkiančią ir mūsų vadovę Aistę – dar labiau susijaudinau. Nebuvo įmanoma likti ramiai, nesijaudinti. Bet ir pačios ekspedicijos metu keletą kartų buvo tokių akimirkų, kad vos neapsiašarojau. Ypač po to, kai pastatėm antrą koplytstulpį, kurį mes patys savo rankomis tenai padarėme.

– 3 psl.

Pliuralizmas Lietuvoje

Apie daugiatautį Vilnių ir jame įkurtą YIVO institutą pasakojo Tomas Venclova ir Jonathan Brent.

Sandros Ščedrinės nuotr.

Tomo Venclovos poezijos rečitalis ir diskusijos UIC

RIMAS ČERNIUS

Rugsėjo 10-osios vakarą University of Illinois at Chicago (UIC) studentų centre vyko dvilypė programa su poetu Tomu Venclova. Pirmoje programos dalyje poetas deklamavo savo eilėraščius. Antroje vyko diskusijos pliuralizmo Lietuvoje tema. Jose be Tomo Venclovos dalyvavo Lietuvos Respub-

likos kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas, YIVO instituto direktorius Jonathan Brent ir Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky. Vakara vedė UIC prof. Karen Underhill. Salėje buvo susirinkusi „pliuralistinė“ klausytojų grupė – tarp jų buvo lietuvių, amerikiečių, lenkų, žydų, jaunų ir senų žmonių, profesionalų ir studentų.

– 4 psl.

Širdis neturi raukšlių, joje būna tik randų – *Sidonie Gabrielle Colette*

Marija Čyvaite:

Kaip aš čia atsiradau ir kodėl manęs Lietuva nepalieka

Marija į misiją buvo atrinkta iš beveik tūkstančio jaunuolių, pareiškusių norą joje dalyvauti.

Atkelta iš 1 psl.

Tą, kurį vežėt iš Lietuvos?
Ne, iš Lietuvos mes vežėm kryžių. O koplytstulpį mes patys būdami ten, Kazachstane, padirbom. Patys sugalvojom ir išvaizdą, ir mediena pasirūpinome, patys kalėme, švitrinome... Viską patys – nuo pat pradžios iki jau gatavo kryžiaus pastatymo. Ir kai jau besibaigiant ekspedicijai pastatėme antrąjį kryžių, ir kai pagalvojau, kad esu trečiosios kartos Amerikos lietuvė, gimusi ir augusi Jungtinėse Amerikos Valstijose, bet esu čia, Kazachstane, su visa savo komanda, kurios visi nariai yra gimę Lietuvoje, o aš esu Kazachstane, kur yra ryški dalis Lietuvos istorijos... Tai buvo labai vienijantis jausmas. Ir galvojau – kaip aš čia atsiradau ir kodėl manęs Lietuva nepalieka? Labai džiaugiausi, kad galiu prisidėti prie šitos didingos misijos, prie Lietuvos istorijos išsaugojimo, kad galėjau atkelti į šitokią tolybę, čia sutvarkyti lietuvių tremtinių kapus... Juk tiek žmonių, kurių kapai ten, stepėse, negali atvykti ir sutvarkyti savo artimųjų kapų, o aš galėjau padaryti už juos. Todėl ir jaudinausi.

Buvo dar vienas neužmirštas vakaras – su komanda nusiplūkę sėdėjom ir dalinomės jausmais, išgyvenimais ir patyrimais misijos metu, dėkojom vieni kitiems, be galo smagu buvo išgirsti, kaip jaučiasi visi kiti. Tuomet apsiverkiau vos tik vakaronei prasidėjus – labai norėjau padėkoti komandai už tai, kad mane šitaip gražiai priėmė, kad galiu būti čia, kartu su visais jais.

Daug emocijų ir išgyvenimų...

Prisipažinsiu, kai oro uoste jūs uždainavot savo kūrybos dainą, neišsilaikiau ir aš – apsiašarojau... Misija buvo alinanti, be galo sunkus fizinis darbas?
O taip, mes tokie pavargę buvome. Tikrai, žygiai ir darbas kapinėse buvo labai sunkus, ėjome per neįžengiamus miškus ir laukus, reikėjo ropštis per išvirtusius medžius... Darbas buvo labai sunkus. Apie emocijas nebuvo laiko galvoti ar bent tam pasiruošti. Nors ne vieną kartą iš susijaudinimo apsiverkiau...

O prieš vykdama į Kazachstaną, ar tikėjaisi tokių savo didingų jausmų?
Ne, visai nežinojau ko tikėtis. Žinojau tik, kad bus sunku fiziškai. Fiziškai kiek galėjau, tiek pasiruošiau, nes buvo pasakyta, kad lengva tikrai nebus. Tik numaniau, kad emociškai bus sunku, bet argi tam galima pasiruošti?

Buvo be galo gražių, labai graudinančių jausmų komandoje. Mane ypač stipriai paveikė, kad kas vakarą skaitydavau Adelės Dirsytės maldaknygę, kurią ji parašė būdama Sibire. Mane tai labai veikė, nors buvau ne Sibire, bet Kazachstane. Bet koks skirtumas? Viskas visur vyko panašiai.

O atranka į misiją buvo labai sunki?
Kaip žinot, norinčių dalyvauti ekspedicijoje būna keli tūkstančiai prašymų. Tada atrenkama aštuoniasdešimt, ir tiek dalyvauja bandomajame žy-

„Misija Sibiras 2019“ komanda Kazachstane. Čia jaunuoliai iš vietinių medžiagų pastatė koplytstulpį. Misija Sibiras archyvo nuotraukos

gyje. Man nebuvo įmanoma nuskristi iš Amerikos į jį, tai vietoj jo man buvo surengtas interviu su visais „Misija Sibiras“ vadovais. O per savo gimtadienį, būnant Costa Ricoje, trečią valandą dienos gavau žinutę, kad esu priimta, kad patekau į komandą. Tikriausiai išivaizduojat mano jausmus tą minutę...

Labai svarbu žinoti, kad užsienio lietuviai gali dalyvauti ekspedicijoje.

„Misija Sibiras“ su ekspedicija nesi- baigia...
Ekspedicija baigiasi, bet misija tęsiasi. Grįžus į Ameriką savo veiklos planą jau turiu. Nuo rugsėjo mėnesio pradedu keliones po JAV, pristatinėdama „Misija Sibiras“ lietuvių visuomenėms. Vien Čikagoje yra daugybė lietuvių grupių, kurioms galėčiau pasakoti. Jau žinau, kad važiuosiu į Clevelandą, pasakosiu Lemonte, Bostone, Los Angeles, netgi Toronte. Visiems pasakosiu apie „Misija Sibiras“, dalinsiuosi patirtimi ir išgyvenimais. Mano tikslas – kad po metų visa Amerika žinotų apie misiją. Dabar turiu apie šimtą pakvietimų.

Likote geri draugai su visais ekspedicijos dalyviais?
Taip, tikrai. Nors prieš vykstant į ekspediciją nerimavau dėl bendravimo. Nes buvau vienintelė iš Amerikos, o ir buvau antra jauniausia pagal amžių. Nežinojau, ar užtektinai gerai kalbu lietuviškai. Bet jau antrą ekspedicijos dieną supratau, kad man visai nėra ko nerimauti ir jaudintis dėl to. Viskas vyko kuo puikliausiai. Vos išsiskyrę jau ilgamės viens kito.

Kai kurios kapinės buvo smarkiai apžėlusios žolėmis.

Man komandoje buvo labai gera. Jau planuojam jų kelionę pas mane į svečius, į Čikagą.

Kaip „Drauge“ rašiau apie jūsų sutikimą oro uoste – man atrodė, kad esat ne tik geri draugai, tačiau tarsi įsimylėję vienas kitą.
Buvo labai gera. Jautėmės vieninga komanda. Pirmiausiai atsikėlę rytais apkabindavome vienas kitą, labai vienas kitą palaikydavome ir pastiprindavome. Ypatinga akimirka buvo, kai pastatėme kryžių ir abu koplytstulpius – vienas kitą apkabinome, sugiedojom himną. Nepamiršdami momentai...

Nukelta į 7 psl.

Jausdami didžiulį visos Lietuvos palaikymą ekspedicijos dalyviai Karagandos apylinkėse intensyviai šukavo kapines, tvarkė atrastus lietuvių kapus, statė atminimo simbolius – kryžius bei pirmą kartą per visą projekto istoriją – sakralinius liaudies paminklus – koplytstulpius.

Per 10 dienų ekspedicija iš viso aplankė 18 kapinių, ieškodami kapų su lietuviškomis pavardėmis. Tokių rasti pavyko net 130. Taip pat lietuvių atminimui įprasminti buvo pastatyti 2 koplytstulpiai ir 1 kryžius.

Pirmasis koplytstulpis iškilo Prostornoje, ten buvo palaidotas Ferdinando Vaitiekūno tėtis, kuris buvo politinis kalinys. Kitą koplytstulpį komanda pastatė Dolinkos kapinėse, kuriose nėra išlikę politinių kalinių atminimo ženklų, todėl koplytstulpis atminė visus ten mirusius žmones. Ne mažiau svarbus buvo ir kryžius, kurį ekspedicijos dalyviai pastatė šalia Karabaso lagerio. Karabaso geležinkelio stotis buvo vieta, iš kur politiniai kaliniai buvo skirstomi po visą Karlagą. Kryžius ypatingas, nes jį Lietuvoje pa-

gaminio tremtinys Bronislovas taip, kad kiekvienas komandos narys galėtų dalį kryžiaus susipakuoti ir vežtis su savimi.

Ekspedicijos dalyviams pavyko sutikti tris Kazachstane gyvenančius lietuvius – politinių kalinių vaikus, anūkus, kurie savo gyvenimus sukūrė Kazachstane, tačiau puikiai žino, jog jų tėvynė yra Lietuva.

Galbūt prisiliesta ir prie tavo šeimos istorijos? Jeigu surastų lietuvių kapų sąrašą radai ir savo artimųjų, kreipkis el. paštu jauniems@jauniems.lt ir gausi daugiau informacijos!

Prašome atkreipti dėmesį, jog Kazachstano kapinėse lietuvių vardai ir pavardės dažnai buvo rašomi kirilica (rusiška abėcėle), todėl kai kuriose pavardėse jas verčiant gali būti netikslumų. Taip pat dalis vardų ar pavardžių gali būti surusinta.

Jeigu turi draugų ar pažįstamų, kurių artimieji buvo kalinami Kazachstano lageriuose, kviečiame su jais pasidalinti šiuo sąrašu ir padėti atrasti šeimos istoriją iš naujo! (Žr. „Misija Sibiras“ tinklalapį)

TELKINIAI

Pliuralizmas Lietuvoje

Tomo Venclovos poezijos rečitalis ir diskusijos UIC

Atkelta iš 1 psl.

Moderatorė Karen Underhill pasveikinti vakaro dalyvių pakvietė tris asmenis. Pirmasis – prof. Giedrius Subačius, UIC Lituanistikos katedros vedėjas. Po to kalbėjo Lietuvos Respublikos konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius, kuris diskusijų pranešėjus pavadino pliuralizmo temos nagrinėtojų „svajonių komanda“. Ilgesnį sveikinimą tarė kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas. Jis priminė, kad 1975 m. Tomo Venclovos parašytas straipsnis apie žydus ir lietuvius buvo rimto pliuralizmo klausimo nagrinėjimo Lietuvoje pradžia. Tame straipsnyje Venclova pabrėžė, kad svarbu žydų kultūrą laikyti Lietuvos kultūros dalimi ir svarbu suprasti, jog žydų naikinimas Antrojo pasaulinio karo metu padarė didžiulę žalą Lietuvos kultūrai.

Profesorė Underhill pateikė trumpą Tomo Venclovos biografiją. Ji pabrėžė, kad Venclova ne tik žymus poetas, kurio kūryba išversta į dvidešimt kalbų, bet ir uolus kultūrinės tolerancijos propaguotojas. Savo poezijos rečitalį Venclova pradėjo trumpa įžanga apie lietuvių kalbą. Jis paminėjo, kad poeziją rašo tik lietuviškai. Poetas paskaitė keturis savo eilėraščius lietuviškai, o po kiekvieno profesorė Underhill perskaitė anglišką to eilėraščio vertimą. Pirmasis eilėraštis „R.K.“ dedikuotas poeto bičiuliui, fizikui ir filologui Ramūnui Katiliui. Antrajame, angliškai pavadintame „In the Lake Region“, užsiminama apie Berlyno priemiestį Wannsee, kur vyko nacių konferencija žydų naikinimui suplanuoti. Trečiasis eilėraštis – tai poeto komentaras Czesław Miłosz „Ars poetica?“ tema. Ketvirtasis, „Anno Domini 2002“, parašytas keli mėnesiai po Rugsėjo 11-osios teroristinio išpuolio Amerikoje. Poetas paaiškino, kad jam po to įvykio teko būti New Yorke ir aplankyti restoraną 52-ojoje gatvėje, kur poetas W. H. Auden Antrojo pasaulinio karo išvakarėse parašė eilėraštį „September 1, 1939“. Venclova tą eilėraštį yra išvertęs į lietuvių kalbą. Įdomiu sutapimu rugsėjo 11-oji yra Tomo Venclovos gimtadienis, tad poeto rečitalis UIC vyko jo gimtadienio išvakarėse.

Pliuralizmo Lietuvoje diskusijas pradėjo pats Venclova, Vilniaus miestą įvardindamas kaip pliuralizmo pavyzdį. Pradžioje, kunigaikščiui Gediminui įkūrus Vilnių, jame gyveno daugiausia lietuviai, kaip yra ir dabar, tačiau tarp XIV ir XX a. Vilniuje su lietuviais kartu gyveno ir lenkai, žydai, baltarusiai, rusai, italai, latviai, estai, gruzinai, karaimai. Vilniaus renesansinių ir barokinių laikų architektūra, menas, skulptūros atsirado daugiausia italų meistrų dėka. O XIX ir XX a. Vilniaus istorija artimai siejama su lenkų tauta. Vilniuje gyveno iškiliausias XIX a. lenkų poetas Adomas Mickevičius ir iškiliausias XX a. lenkų poetas Czesław Miłosz. Anot Tomo Venclovos, neįmanoma Vilniuje gimusiam asmeniui būti nacionalistu, nes Vilnius toks daugiakultūris miestas.

Poetas pabrėžė, kad Vilnius taip pat yra pasienio miestas. Lenkų okupacijos metu jis buvo 30 kilometrų nuo tuometinės Lietuvos sienos, o dabar jis yra 30 kilometrų nuo Baltarusijos sienos. Anksčiau lietuviai išgyveno didelę nostalgiją Vilniui, dabar tokią nostalgiją išgyvena lenkai ir litvakai. Vilnius žydams XVIII–XIX a. buvo dvasinis centras. O žydų naikinimas Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metu savotišku būdu primena romėnų įvykdytą Jeruzalės sunaikinimą. Poetas paminėjo du kitus daugiakultūriškumo pavyzdžius Lietuvoje: Klaipėdos kraštą, kuriame daug kur ilgus šimtmečius buvo kalbama vokiškai, ir dabartinės Lenkijos ribose esantį Seinų miestą, kuriame yra lietuvių, lenkų ir žydų šaknys.

Antrąjį diskusijų pranešimą padarė Lietuvos Respublikos kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas, kuris yra kartu ir literatas, rašytojas, vertėjas. Vilniaus universitete įgijęs doktoratą iš lietuvių literatūros, vėliau jis studijavo jidiš kalbą Oxfordo universitete. Ministras papasakojo, kaip per pastaruosius dešimtmečius keitėsi lietuvių literatūros studijos Lietuvoje. Kai jis buvo studentas, lietuvių literatūros studijų programoje beveik nieko nebuvo kalbama apie nelietuvių autorių veikalus, parašytus Lietuvoje. Dabar lenkų literatūra, kurta Lietuvoje,

Iš k.: Tomas Venclova, Mindaugas Kvietkauskas, Faina Kukliansky, Karen Underhill.

Sandros Šcedrinos nuotraukos

Moderatorė K. Underhill pristatė svečius: T. Venclovą, M. Kvietkauską, J. Brent ir F. Kukliansky.

įtraukta į lietuvių literatūros programą, o Lietuvos žydų veikalai įtraukti į gimnazijose naudojamus vadovėlius. Holokausto dienoraščiai taip pat naudojami gimnazijose. Ministras pripažino, kad Lietuvoje vykstantis pliuralizmo procesas sulaukia pasipriešinimo, konfliktų, kas matoma ir apskritai Europoje. Ministro nuomone, Lietuva gali atstovauti pliuralistiniam požiūriui ir gali būti dialogu paremtos tapatybės pavyzdžiu Europoje.

Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky savo pranešime pastebėjo, kad žydai Lie-

tuvoje sudaro labai mažą bendruomenę: jų yra apie 5000. Ji pareiškė, kad antisemitizmo visuomet bus ir kad tik per švietimą bus įmanoma Lietuvos žydams tapti Lietuvos visuomenės dalimi ir lygiateisiais Lietuvos piliečiais. Jos nuomone, mokymas apie holokaustą mokyklose turėtų būti aukštesniame lygyje, nes yra daug žmonių, kurie yra susidarę nuomonę neturėdami tikslų duomenų. Kukliansky pasidžiaugė, kad Lietuvos valdžia kreipia dėmesį į Lietuvos žydų bendruomenę, nors ne visuomet daro tai, ko ji prašo. „Daugelis žmonių manęs nemėgsta, bet

Tarp vakaro dalyvių – ir Lenkijos bei Lietuvos generaliniai konsulai Čikagoje Piotr Janicki (antras iš k.) bei Mantvydas Bekešius (šeštas iš k.).

aš vis tiek myliu Lietuvą”, – savo pranešimą baigė Faina Kukliansky.

Ketvirtąjį diskusijų pranešimą padarė istorikas, rašytojas ir YIVO instituto New Yorke direktorius Jonathan Brent. Jis papasakojo galbūt toli gražu ne visiems žinomą YIVO instituto istoriją. Institutas buvo įkurtas Vilniuje 1925 m., lenkų okupacijos metu. Jame sukaupta didelė žydų bendruomenės archyvinė medžiaga. Antrojo pasaulinio karo metu didelę to archyvo dalį naciai pavogė, bet JAV kariuomenės dalinių dėka daug archyvinės medžiagos buvo išgelbėta ir persiųsta į New Yorką, kur buvo tęsiamas YIVO instituto darbas. Tačiau dalis medžiagos liko Lietuvoje. Sovietai po karo išakė likusią medžiagą sunaikinti, tačiau lietuvis Antanas Ulpis, Knygų rūmų direktorius, nors ir nemokėdamas hebrajų kalbos, nujautė archyvinių dokumentų svarbą ir juos paslėpė Vilniaus Šv. Jurgio bažnyčioje, kur buvo įsikūrusi Knygų rūmų saugykla. Ten jie ir išliko, kol buvo atrasti 1991 metais. 2014 m. Brent suorganizavo ypatingą projektą, pavadintą „YIVO Vilna Collections Project“, kuris skaitmenina Vilniuje išsaugotą archyvinę medžiagą ir tuo būdu ją sujungia su New Yorke esančia medžiaga. Anot YIVO direktoriaus, šis projektas leidžia litvakams atrasti save.

Po pranešimų vyko diskusijos. Moderatorė Karen Underhill iš pradžių paprašė ministro Kvietkausko aptarti jo darytus vertimus iš jidiš kalbos. Ministras yra išvertęs jidiš kalba rašančio poeto Abraham Sutzkever poeziją ir Vilniuje bei Kaune gyvenusio poeto Moshe Kulbak kūrybą. Jis perskaitė vieną Moshe Kulbak meilės eilėraštį – pirmą originalo, jidiš, kalba, o po to savo vertimą į lietuvių ir anglų kalbas.

Moderatorė prof. Karen Underhill.

Į renginį atvyko įvairių tautybių, skirtingo amžiaus ir išsilavinimo žmonės.

Moderatorė kreipėsi į Tomą Venclovą, prašydama jo papasakoti apie „pasieniečio“ (borderlander) premiją, kurią jam įteikė lenkų organizacija „Pogranizce“. Poetas paaiškino, kad ši organizacija buvo įkurta Seinuose, kuris nuo seno buvo labai svarbus Lietuvos miestas. Jame gyveno žymus Lietuvos poetas vyskupas Antanas Baranuskas. Poetas pažymėjo, kad Seinai dabar tapo Lenkijos dalis, bet juose dar ir dabar jaučiama labai didelė lietuvių įtaka. „Pogranizce“ organizacija Sei-

Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkė Faina Kukliansky pabrėžė švietimo svarbą.

nuose įkūrė muziejų, o poetas Venclova tam muziejui dovanavo dalį savo bibliotekos. Poetas pažymėjo, kad jam pačiam teko dažnai kirsti valstybių sienas ir kad toks sienų kirtimas praplėtė jo akiratį. Jo nuomone, visi XXI a. žmonės yra tokie sienas kertantys „pasieniečiai“, ir tai yra sveikintinas reiškinys.

Diskusijų metu vienas dalyvis, studentas, iškėlė lietuvių kolaboravimo su naciais klausimą. Tuo klausimu pasisakė Faina Kukliansky, Tomas Venclova ir Jonathan Brent. Kukliansky pareiškė, kad šis klausimas labai jautrus ir sunkus, bet pamažu pradeda apie jį kalbėti. Ji vėl pabrėžė švietimo ir tikslų žinių turėjimo svarbą. Poetas Venclova pareiškė, kad mokslininkai Lietuvoje yra gerai išstudijavę holokausto istoriją, bet tarp kai kurių žmonių, ypač senosios kartos, yra išlikęs antisemitinis mentalitetas ir užjautimo, empatijos stoka. Tik per švietimą bus galima tą mentalitetą įveikti. Jonathan Brent pareiškė, kad ši problema priklauso ne vien tik lietuvių bendruomenei – antisemitizmas yra pasaulinė problema.

Ši įdomi ir turininga programa baigėsi vaisėmis ir pabendravimu.

Čikagos lietuvių Rotary klubas kviečia į 11-tąjį golfo turnyrą

Rugsėjo 21 d., šeštadienį, Old Oak Country klube, Homer Glen (IL) vyks jau vienuoliktą kartą Čikagos lietuvių Rotary klubo (Rotary Club of Chicagoland Lithuanians) organizuojamas kasmetinis golfo turnyras, kurio metu surinktos lėšos bus skirtos labdarai. 2007 m. įkurtas Čikagos lietuvių vienijantis klubas – naujų idėjų nestokojanti organizacija, kurios tikslas yra padėti ne tik Čikagos lietuvių bendruomenei, bet ir savo finansine parama prisidėti prie Lietuvoje organizuojamų projektų.

Tačiau pagrindinė klubo teikiama pagalba skiriama sergantiems vaikams Lietuvoje, būtent jiems bus skirtos ir šio jau tradiciniu tapusio kasmetinio golfo turnyro metu surinktos lėšos. Ankstesnių labdarai skirtų renginių lėšos buvo panaudotos insulino pompų Lietuvoje diabetu sergantiems vaikams pirkimui, medicininės įrangos nupirkimui Šiaulių ligoninei (bendradarbiaujant su Šiaulių Rotary klubu), paramai „Pieno bankui“ Kau- no klinikoje ir kt.

Rotariečių labdaros renginyje kviečiami dalyvauti ne tik golfo žaidėjai ir gerbėjai, bet ir tie, kuriems yra priimtina labdaros idėja. Šiųmetinio turnyro dalyviai, be golfo, galės mėgautis priešpiečiais ir vakariene, išbandyti laimę loterijoje, dalyvauti „tyliajame“ ir „gyvame“ aukcionuose, vakare da-

lyvių ir svečių lauks programa, kurioje dalyvaus krepšininkai Žydrūnas Ilgauskas ir labdaros bei paramos fondo įkūrėjas Rimantas Kaukėnas, susirinkusiems koncertuos grupė iš Lietuvos „La Forza“. Renginio organizatoriai šiais metais tikisi surinkti daugiau nei 100 000 dol., visos pajamos, ne- skaitant renginio išlaidų, bus skiriamos rotariečių vykdomiems projek- tams.

Klubo nariai labdaringai veiklai aukoja savo laiką bei energiją ir kviečia prie šios veiklos prisidėti visus neabejingus kitų skausmui ar nelaimėi. Jeigu nesate golfo gerbėjas, galite atvykti tik į vakarinę renginio dalį. Prie labdarai skirto projekto taip pat galite prisidėti skirdami prizus loterijai ir aukcionams. Rėmėjų prekės ženklas ir informacija bus skelbiama renginio reklamoje, labdarai skirtas lėšas bus galima nurašyti nuo mokesčių. Daugiau informacijos – tel. 708-906-3040 (Linas Kliarskis).

Prašome jūsų palaikymo šiam svarbiam Čikagos lietuvių Rotary klubo renginiui. Iš anksto dėkojame ir laukiame jūsų – visi drauge galime daug ką gero ir naudingą nuveikti.

Daugiau apie Čikagos lietuvių Rotary klubo veiklą sužinosite apsilankę klubo „Facebook“ paskyroje: <https://www.facebook.com/RotaryClubofChicagolandLithuanians/>.

Čikagos lietuvių Rotary klubo informacija

Join us for the **11th annual**
Rotary Club of Chicagoland Lithuanians

CHARITY GOLF OUTING 2019

In Memory of Lou Volodka

September 21st, 2019
at the **Old Oaks Country Club**
14200 S. Parker Rd • Homer Glen, IL 60491

Program: Golf Tournament, Lunch/Dinner, hors d'oeuvres, Drinks, Games and Amusements, Prizes, Silent and Live Auctions

HIGHLIGHTS OF THE EVENING:

La Forza

EXCLUSIVE CONCERT

Rimantas Kaukėnas
Žydrūnas Ilgauskas

Mėja

For tickets call
Linas Kliarskis
708 906 3040

Price per single ticket:
\$150
(includes Golf, Food and Drinks
on the Greens, Dinner and Concert)
\$100
(Dinner and Concert)

Mama ir dukra: surasti gelmes savyje

VIRGINIJA PETRAUSKIENĖ

Kai pats surandi ilgai ieškotą svarbią tiesą, dažnai norisi ją pasidalyti su kitais, galbūt taip pat ieškančiais atsakymų jiems svarbius klausimus. Tuomet gyvenimas ima ir pasiūlo galimybę, kaip tą galima būtų padaryti. Taip atsitiko Emilei Lissauskaitei, Pietinėje Čikagos dalyje, Homer Glen įsikūrusios jogos studijos Rising Lotus Healing Center šeimininkei.

Neseniai sukako vieneri metai, kai Emilė su šeimos pagalba nusipirko studiją, kurioje jai talkina ir mama Estera Wilson. „Pati nepastebėjau, kaip jogos studija tapo ne tik Emilės, bet ir mano pačios gyvenimo dalimi. Mes čia vos spėjame suktis, nes per savaitę vyksta 25–30 užsiėmimų. Kuo toliau, tuo labiau žmonės supranta, kad negali gyventi nuolatos įsivėlę į bėgimą ir nenutrūkstantį skubėjimo ritmą, įlindę į telefonus ir kompiuterius, užsisakinėdami internetu ‘plastmasinius’ dalykus”, – prisipažino Estera.

Vos įžengus į šių moterų jogos studiją, iš karto apima ramybės ir noro niekur neskubėti jausmas. Interjeras, kvapai ir kiti jaukią bei dvasingą aplinką kuriantys elementai tarsi skatina užmiršti nesibaigiančius darbus ir pabūti sau, su savimi.

Dvasinė valanda sau – prabanga ar būtinybė?

„Mes savo jogos studiją vadiname erdve sąmoningam gyvenimui”, – sako Estera. Ji pasidžiaugia, kad dauguma studijos klientų, pabandę bent vieną užsiėmimą, lieka patenkinti ir nori juos tęsti. Žmonėms patinka, kad jie gali pasirinkti sau tinkančią ir patinkančią užsiėmimų rūšį.

Estera ir Emilė vardija, kokiais būdais stengiasi užsiėmimų dalyviams pagelbėti atsipalaiduoti, išvalyti iš galvos kasdieninių minčių chaosą, išmokyti juos sąmoningai programuoti savo vidinį ir išorinį gyvenimą. Tam pasitelkiama meditacija, kvėpavimo technikos mokymas, gydymas garso vibracijomis, eterinių aliejų terapija, reiki (tai vienas iš alternatyviosios medicinos gydymo būdų, skirtas dvasiniam, fiziniam tobulėjimui bei psichinei, emocinei ir fizinei žmogaus sveikatai atstatyti) ir kt.

Šiuo metu studijoje rengiama 10–15 skirtingų rūšių užsiėmimų, juos veda 10 mokytojų, kurių kiekvienas koncentruojasi į tam tikrą sritį. Kartais tėvai atsiveda su savimi paauglius vaikus, o šie susidomėję dalyvauja ir moko.

Nutildyti minčių triukšmą

Vienuose užsiėmimuose lankytojiams prireikia intensyvesnių fizinių pastangų, kitos pamokos vyksta lėtesniu, kantrybės ir susikaupimo reikalaujančiu tempu. Dar viena užsiėmimų rūšis – tempimo pratimai, kai per valandą atliekama iki 10 jogos pozų. Daugeliui patinka „švelnioji” joga ir meditavimas. Yra ir tokie užsiėmimai, kur grupės dalyviai tik guli, per valandą kelis kartus pakeisdami poziciją. Kiek-

Emilė (k.) su mama Estera – bendramintės ir bendradarbės.

Jogos studija dirba 7 dienas per savaitę – daugelis lankytojų, atėję bent kartą į užsiėmimus, nori juos tęsti.

viena iš šių pozų atlieka tam tikrą vaidmenį, pvz., skatina kraujo cirkuliaciją ir pan.

Estera sako, kad tokią jogą renkasi žmonės, kurie nori pailsinti kūną ir sielą. Tai užsiėmimas, kuri paruošia žmogų nakties poilsiui. Daugelis sako, kad po pamokos išgaruoja iki tol kankinusi nemiga, žmonės pasidžiaugia pirmą kartą gerai išsimiegoję. Nema-

žai lankytojų šias pamokas renkasi po intensyvios darbo dienos, norėdami atsikratyti įtampos ir streso. Tai tarsi dvasinės ir fizinės prabangos valanda sau.

„Šie užsiėmimai yra labai populiariūs. Įvairūs, net ir verslo žmonės ateina po darbų, ir visada džiaugiasi, kad surado laiko sau. Namuose taip atsipalaiduoti sunkiau, nes studijoje tam

sukuriama palanki atmosfera. Nors ir čia ne visiems iš pradžių pavyksta nutildyti galvose knibždančias paviršutiniškas mintis. Tam kartais reikia ilgiau padirbėti, tačiau rezultatais žmonės lieka labai patenkinti”, – sako Emilė.

Psichologijos studijos pastūmėjo į jogą

Į klausimą, kaip pati surado šį kelią, kuriuo dabar veda kitus, Emilė prisipažįsta, kad jau nuo paauglystės norėjo dirbti tokį darbą, kuriuo galėtų padėti žmonėms atsikratyti juos kankinančių dvasinių problemų. Ji manė, kad tą galėtų daryti, jeigu pasirinktų psichologės profesiją. Dar mokydamasi mokykloje, ji domėjosi žmogaus minčių jėga, daug apie tai skaitė. Baigusi mokyklą, ji University of Illinois pasirinko psichologijos bakalauro studijas.

„Tos studijos paskatino mane susimąstyti, kilo būties klausimų. Neturėjau su kuo apie tai pasikalbėti, nenorėjau kitiems pasirodyti *crazy*. Per gyvenau egzistencinę krizę, atrodė, kad sprogsiu. Ėmiau skaityti savipagalbos knygas. Pirmoji buvo apie sąmonę, apie tai, kaip ji veikia, kaip ją pakeisti. Sąžiningai skaitydama klausiau knygoje duodamų rekomendacijų, pabandžiau praktikuoti meditaciją. Ir tuomet ėmiau gerai jaustis. Ta knyga buvo pirmas postūmis į jogą. Po to ir kitos skaitomos knygos mane tarsi ‘stūmė’ į jogą. Taip ir pradėjau. Supratau, kad galiu kontroliuoti savo gyvenimą”, – kalbėjo Emilė.

Studijuodama, kaip ir daugelis studentų, Emilė norėjo užsidirbti pinigų. Nemažai jos bendraamžių tam rinkosi padavėjo darbą kavinėje. O Emilė, mamos patarta, užsirašė į jogos kursus. Iki tol jogą praktikuodavo savarankiškai namuose. Baigusi 200 valandų jogos kursus, gavo jogos mokytojos sertifikatą ir ėmė vesti mokamus užsiėmimus netoli namų esančioje jogos studijoje.

Jogos trenerės sapnas išsipildė

„Aš dirbau savo darbus, buvau laiminga, kad Emilė užsiėmusi, viskas

Emilės vedama pamoka – nuraminti chaotiškas mintis.

Rising Lotus Healing Center nuotraukos

Sėkmingai baigti jogos mokytojų kursai.

puiku. Buvusi jogos studijos šeimininkė, pas kurią dirbo dukra, nutarė savo verslą parduoti. Nes nėra taip lengva tą verslą vystyti. Dvasinė pusė – savo keliu, bet reikia iš to dar ir užsidirbti, kad galėtumei išlaikyti studiją ir liktų pragyvenimui. Ta savininkė paskambino man vieną rytą ir pasakė: „Aš sapnavau, kad tavo Emilė turi savo jogos studiją“, – prisiminė Estera.

Emilės močiutė, neseniai atvykusi čia gyventi iš Lietuvos, pasiūlė pridėti savo santaupų, kad anūkė galėtų nusipirkti tą verslą. Laiko galvoti buvo nedaug, tad kone per kelias valandas buvo pasiryžta pirkti.

Nors Emilė buvo numaciusi, kaip gyvens toliau – Colorado valstijoje norėjo tęsti magistro studijas – tačiau pirkinys šiuos planus pakoregavo.

Emilė ėmėsi darbo dabar jau savo jogos studijoje, tačiau užteko kelių mėnesių, kad būtų aišku, jog be pagalbos ji neišsivers. Mama Estera juokiasi, kad į jogos pasaulį atėjo mokymdamasi iš savo dukters. Baigusi Emilės vedamus kursus, ji pajuto: turėdama daugiau teorinių žinių, į jogą žvelgi kitomis akimis.

Mama atėjo dukrai į pagalbą

Tačiau Estera puikiai suprato, kad verslas, atsidūręs mėgėjų rankose, gali labai greitai žlugti. Jai teko tapti ir tuo žmogumi, kuris rūpinasi, kad tas verslas klestėtų. Moterisi pasinėrė į jogos studijos vadybos džiungles. Teko baigti specialius vadybos kursus, nes buvo aišku, kaip svarbu turėti ir mokėti pritaikyti verslo strategiją – pakviesti, sudominti ir išlaikyti žmones.

„Man teko pasidalinti: pasilikau tik dalį savo pagrindinio – nekilnojamo turto agentės darbo. Didžiąją dalį laiko skiriu studijai. Čia mes ne tik dirbame, mes tiesiog mėgaujamės darbu. Yra daug visokių verslo strategijų.

Bet smagu matyti, kad mūsų bendras darbas pasiteisina: daugelis žmonių, kurie pas mus ateina, jau nebeišėina, nuolat sugrįžta, dalyvauja užsiėmimuose. Jeigu strategija pasiteisino, puiku. Gali prikviesti žmonių, bet jeigu nepateisinsi jų vilčių, jie daugiau neateis“, – kalbėjo Estera.

Kituose pamatyti savo atspindį

Judvi su Emile viena per kitą pasakojo apie jų studijoje rengiamus mokymus, kurie yra naudingi ne tik būsimiems jogos mokytojams, bet ir pedagogams, ar tiesiog mamoms, norinčioms savo vaikams perduoti ir dvasinio tobulėjimo žinias bei išmokyti juos daugelyje gyvenimo situacijų padėti patiems sau. Taip pat apie labai populiarius „atsitraukimus“, kurių metu išvykstama iš namų į kitą valstiją ar net šalį (netrukus visos keliaus į Costa Rica) ir ten visas laikas skiriamas jogai, meditacijai, buvimui gamtoje, naujoms žinioms ir dvasios tobulinimui.

Šiais laikais žodį „joga“ kiekvienas supranta kiek savaip, tačiau visi sutaria, kad tai mokymas apie žmogaus kūną, protą ir vidinę dvasią. Tai nėra religija, todėl jogą praktikuoti gali įvairių tikėjimų žmonės. Į klausimą, kas jai ir jos vadovaujamai studijai yra joga, Emilė atsako:

„Tai galimybė augti pačiam ir padėti kitam žmogui augti dvasiškai, nukreipti jo mintis taip, kad jis ‚susi-styguotų‘, kad išmoktų savo sielą ir kūną prižiūrėti, nes kai save moki prižiūrėti, rūpintis, susibalansuoti, tuomet mokėsi pasirūpinti ir kitais. Gilesnis tikslas – kad žmonės, žiūrėdami į kitus, išmoktų juose matyti save. Kad suprastų, jog kiti yra tavo paties atspindys. Mes esame iš tų pačių ‚žvaigždžių dulkių‘. Todėl turime elgtis su kitais taip, kaip su savimi“.

Užsiėmimuose mokomasi siekti kūno ir sielos harmonijos.

Jogos studija Rising Lotus Healing Center kviečia

14911 S. Bell Rd. Homer Glen, IL Tel.: 708-262-9539

el.p.: RisingLotusHealingCenter@yahoo.com

FB: Rising Lotus Healig Center

Instagram: Rising_Lotus_Healing_Center

www.RisingLotusHealingCenter.com

Marija Čyvaite

Atkelta iš 3 psl.

Graudu net klausytis Tavęs... Įsivaizduoju jūsų didingus jausmus. O ten lietuvių sutikote?

Sutikome vieną – vardu Dmitrij. Jo tėvas ir seneliai buvo ištremti. Jis pasakojo, kad Lietuvoje buvęs, laiko save lietuviu, bet sakė savęs daugiau galintis atiduoti Kazachstanui, nes čia yra jo namai. Įdomu dar ir tai, kad jis yra garsaus žurnalo „National Geographic“ fotografas Kazachstanui. Jis parodė mums savo paties rankomis pastatytą namą. Tačiau tai nebuvo tiems kraštams įprastas namas – su rūsiu. Vietiniai gyventojai net nebuvo sugalvoję, kad galima pasikasti po namu. Jo namas – vienas vienintelis visame didžiuliame Kazachstane su rūsiu! O šią idėją jis parsivežė iš Lietuvos. Mums jis parodė savo tėvų ir senelių nuotraukas. Lietuvių sutikome ir daugiau, tačiau jie ten atvykę jau gerokai vėliau, jie ne iš tremtinių ar politinių kalinių šeimų.

O ar turėjot juokingų nutikimų?

Iš tiesų juokėmės mes daug. Mūsų „žadintuvas“ buvo komandos narys Paulius, kuris mus keldavo garsiai dainuodamas labai juokingą liaudies dainą. Kiekviena diena prasidėdavo labai linksmai. Jeigu tekdavo iš vienos vietos važiuoti autobusu ar kuria kita mašina, visą kelią dainuodavom. O nuo vienos vietovės iki kitos tekdavo pravažiuoti tikrai didelius atstumus. Nuo Karagandos iki tolimojo Ekibastūzo keliavom visą naktį traukiniu. Ir iš jo grįžom taip pat traukiniu, tad ir ilgoje kelionėje ar laukiant traukinio visokių linksmybių prisigalvodavom, kad nebūtų nuobodų.

O kaip į jus reaguodavo vietos valdžia? Nekliudė?

Žiūrėdavo nustebę ir klausinėdavo, ką mes tuose kraštuose veikiame, nes tai nėra turistinės vietos. Vienoje kavinėje, kurioje užkandžiavome, nors paprastai valgydavom savo maistą ir gamindavomės patys, mus nufotografavo ir sakė, kad nuotrauką pasikabins ant sienos, nes buvom pirmieji tokie pas juos užsukę. O vietiniai, sutikę mus kavinėse, kurias tvarkėme, taip pat labai dėmesingai klausinėdavo, kas esam ir ką čia veikiame. Išgirdę mūsų atsakymus visada sakydavo, kad esam tikri šaunuoliai ir darom svarbius, didelius darbus. Visur priimdavo labai geranoriškai.

Tai atstūmimų, konfliktų su valdžia nebuvo? Teko skaityti ir girdėti, kad ankstesnėms ekspedicijoms po Rusiją atsitikdavo visko.

Oi ne, tikrai ne. Kartais važiuo-

davom nuo vieno kapinių iki kitų po keletą valandų, nes ten atstumai milžiniški, vairuotojai pakeliui mielai pasakodavo ką pravažiuojam, ką matom už lango. Dažnai svetimi žmonės mus fotografuodavo ir prašydavo leisti nusifotografuoti kartu. Priimdavo visur labai gražiai.

O kai sužinojai, kad vyksite į Kazachstaną, o ne į Sibirą, nes misijai Rusijos ambasada vėl atsisakė išduoti vizas...

Kai sužinojom apie Rusijos priešiskumą mūsų ekspedicijai, jau buvau Lietuvoje, likus porai savaitių iki misijos pradžios.

Nuliūdai?

Ne, nes misija yra misija, mūsų tikslas vienas ir tas pats – surasti ir aplankyti, pažymėti lietuvių kapus, kur jie bebūtų – Sibire ar Kazachstane. Žinoma, aš pati turiu giminių, mirusių ir žuvusių Sibire, tad norėčiau aplankyti ir jų kapus. Ten buvo su šeima ištremtas mano senelio vienas brolis. Ir tolimesnių giminių taip pat buvo ištremtų.

Buvo labai gera atrasti kapus artimųjų, apie kuriuos mums žinių suteikė dar Lietuvoje. Suradom Jurgio Dirvonskio iš Kalvarijos dukters kapą. Tai buvo labai įspūdinga, labai jaudinanti komandos diena. Ieškojom pagal turėtą kapo nuotrauką. Pirmąją dieną neaptikom ir tik visai besibaigiant antrajai pagaliau radom. Labai sunku buvo – reikėjo bristi per krūmynus ir baisiai užžėlusius laukus. Jau buvom praradę viltį, nes kitą dieną reikėjo važiuot kitur, neatsilikti nuo grafiko. Jau sutemo, pasidalinome į grupeles ir šukavom apylinkę, kai staiga išgirdom pergalingą „Radom!“ Labai visi susijaudinom ir iš ten paskambinom Jurgiui į Lietuvą, kad prašymą įvykdėme.

Mes turėjom sąrašą žmonių prašymų, tačiau ne visus įstengėme įvykdyti, nes trūko duomenų. Vienaip ar kitaip – suradome 130 lietuvių tremtinių ir politinių kalinių kapų, kuriuos ne tik aplankėm, bet ir sutvarkėm, atžymėjom, apjuosėm tautinėmis juostelėmis, sugiedojom Tautinę giesmę.

Labai laiminga esi?

Taip, be abejo. Laukiu, kada galėsiu išpūdziais pasidalinti su Amerika. Ši misija labai svarbi mums visiems. Lietuvos ateičiai. Labai svarbu, kad ekspedicijoje dalyvautų ir gyvenantys užsienyje. Būtina, kad lietuviai visame pasaulyje žinotų mūsų tremčių istoriją. Kad ir pasaulio lietuviai geriau žinotų mūsų istoriją, o Lietuvoje gyvenantys giliau pažintų išeivijos istoriją.

Kalbino Vitalius Zaikauskas

P.S. Pirmasis susitikimas su Marija – jau šį penktadienį, rugsėjo 20 d., 6:30 val. v. Ateitininkų namuose Lemont, IL.

Visi aplankytieji lietuvių tremtinių ir politinių kalinių kapai buvo apjuosti tautinėmis juostelėmis.

Pasaulis, kuris galėjo būti mūsų

Prisiminimai apie 1977 m. vasaros lietuvių kalbos kursus Vilniaus universitete (II)

Tęsinys. Pradžia – rugsėjo 14 d.

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Gyvendamas tuomet Vilniuje supratau: jei esi kviečiamas į svečius – neatsisakyk. Mūsų kurse mokėsi poetė iš tolimosios Australijos Lidija Šimkutė-Pocienė – vyresnė už mus visus, dar karo metu gimusi Kretingoje. Gyvenant po vienu stogu bendrabutyje Olandų gatvėje lengva pajusti vienas kito interesus. Kartą pietų pertraukos metu ji man sako: „Kvietimas kitą penktadienį į svečius pas Petrauskienę – nori eiti?“ Na kaip gali atsisakyti progos pakliūti pas Lietuvos operos įkūrėjo, garsaus tenoro Kipro Petrausko našlę Eleną Žalinkevičaitę! Galvojau – tokiam neeiliniam vizitui reikia pasiruošti.

Bveik kasdien užklysdavau pas Gorkio gatvėje nr. 40 paženklintame name gyvenusią Apoloniją Keperšaitę, kuri rūpestingai iki pat mirties slaugė knygininke, pirmosios lietuviškos operos – Miko Petrausko „Birutės“ – pagrindinio vaidmens atlikėją Mariją Piaseckaitę-Šlapelienę. Apolonija supažindino mane ir su savo kaimynu – to namo koridoriuje nuo grindų iki lubų apsikroves knygomis gyveno Kauno antikvariato darbuotojas Petras Matkevičius. Sostinės knygų sirgaliai vadino jį „Don Pedro“, nors aš nieko romantiško ar ispaniško jo asmenyje neižvelgiau. Pilvotas, vešliais antakiais, visažinis bukinistas. Prisiminęs, kad kažkada, savanoriaudamas Žilevičiaus muzikologijos archyve Čikagoje, godžiai vartydavau 1929 m. Kaune išleistą Balio Sruogos ir Viktoro Žadeikos monografiją apie Kiprą Petrauską, klausiau „Don Pedro“, gal jis kartais tą knygą turi.

Štai kur klestėjo tarybinis žemės ūkis – Mičiurino pavyzdiniame kolūkyje.

„40 rublių. Ateik vakare po paskaitų, gausi knygą“, atsakė.

Man tai buvo dideli pinigai (ketvirtadalis stipendijos), bet unikaliam spalvotam albumui jų nebuvo gaila. Išigijau. Numeruotas – 977-asis egzempliorius. Drąsinau save – na, dabar esi pasiruošęs žygiuoti į svečius pas garsiąją aktorę... Tiesa, pasimatymas – dar tik po savaitės. O tuo tarpu įprastinė tvarka – dienos metu paskaitos, vakare pamokų ruošimas, savaitgaliais – ekskursijos.

Vietinė valdžia negailėjo pastangų mums, „kapitalistams“ studentams, parodyti „klestinčią“ Tarybų Lietuvą. Sekmadienis – ir mes keliaujame į pavyzdinį Mičiurino kolūkį. Galvoju – kaip nuobodu... Gal bent vaisės bus geros? Veda pro kolūkio pastatus. Pro atviras duris matau – biblioteka. Klausiu, ar galiu užėiti? Kurso vadovas teigiamai linkteli. Lentynos pilnos knygų, net akys raibsta. Mikliai perbėgu akimis ir stabteliu prie vienos knygutės, apie kurią seniai girdėjau – tai 1963 m. Vlado Kavoliūno parengta Kipro Petrausko biografija „Gyvenimas pašvęstas dainai“. Išdrįsau paprašyti šios knygutės iš budinės skaityklos tarnautojos. Ji nusišypsojo – imk. Mintyse sušukau: „Tegyvuoja tarybinis rojus!“

Dabar, apsiginklavęs jau dviem leidiniais, pasi-ruošęs eiti į svečius pas Petrauskienę.

Vakaras buvo atmintinas. Žavingoji šeimininkė savo atsiminimais jautriai sugrąžino Lidiją (kuri,

Jeigu ir mūsų saugumiečiui tinka vynas, kurį gerdavo Anglijos karalienė Elžbieta, kaipgi mes galime jo neparagauti? Dešinėje – Klara, Virginija, Domo padėdėja Danguolė, saugumietis Zapustas „Žiurkė“, Ričardas ir Arvydas; kairėje – Julija.

beje, Australijoje artimai bendravo su ponios Elenos sūnumi Luku) ir mane į prieškarį Kauną, į spalvingą Valstybės teatrą ir jo užkuliusius. Tą vakarą susipažinau ir su Petrauskienės dukra Aušra. Kai paprašiau aktorės autografo, ji susigraudino. Į 1929 m. išleistą albumą tvirta, nedrebanti ranka įrašė: „Raimondui Lapui, iš tolimos Čikagos atvykusiam į mūsų seną sostinę. Daug laimės gyvenime, geroje sveikatoje ir kūrybingoje nuotaikoje praleisti dienas likimo skirtas jo žemiškoje kelionėje. Elena Žalinkevičaitė-Petrauskienė – Alė Sidabraitė. 1977.9/VIII Vilniuje.“

Išėjome iš Žalinkevičaitės namo Raseinių gatvėje. Iki pat bendrabučio Olandų gatvėje man ausyse skambėjo mėgstama Lenskio arija iš Čaikovskio „Eugenijaus Onegino“ – „Куда, куда вы удалились, весны моей златые дни“... Ją kadaise, kai jauna valstybė žengė pirmuosius nepriklausomybės žingsnius, dieviškai į plokštelę įdainavo legendinis Kipras...

Likimas dar ir toks, kad Petrauskų dukra Aušra vėliau gyveno Čikagoje ir ištikimai klausydavosi mūsų tuomet ruošiamos radijo laidos „Rytmečio ekspresas“. Nors žinių laidose muzika neskambėjo, Aušra mus susirado – ir pradėjo žydeti draugystę, gimusi kažkada prie vaišių stalo žavingos jos mamos Elenos Žalinkevičaitės-Petrauskienės namuose Raseinių gatvėje.

Kai vakariečiams dar nerūpėjo ekologija

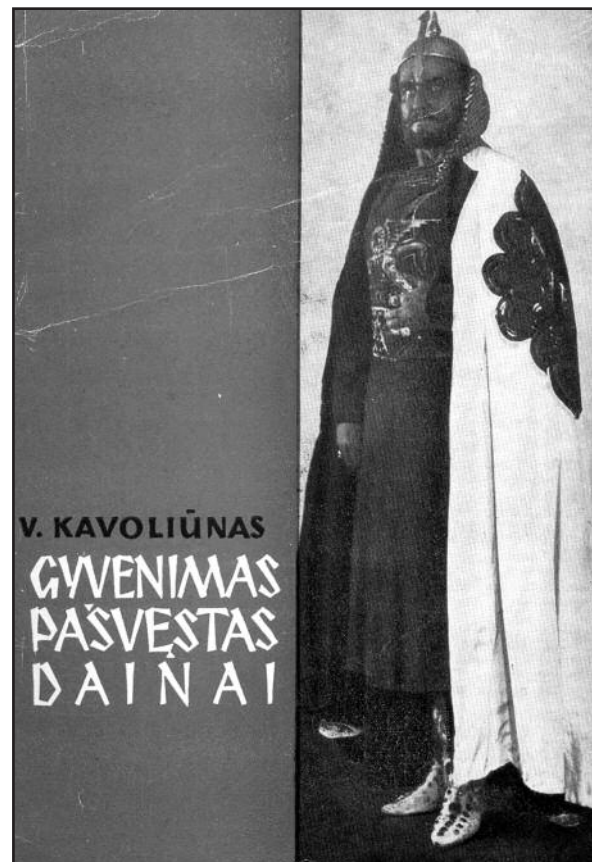
Kai prieš 50–60 metų mes augome JAV, nebuvo jokios kalbos apie „recyclables“. Kartoną, stiklainius, butelius metei į tą pačią šiukšliadėžę, ir tiek. TSRS, kur praktiškai viskas buvo „deficitas“, piliečiai buvo taupūs (nemanau, kad ekologiškai labiau nusiteikę). Ne paslaptis, jog mūsų bendrabutyje Olandų gatvėje greitai kaupdavosi „tara“. Giminės, draugai – visi, kurie mus lankydavo, rūpindavosi, kad nemirtume badu ir iš visur, o ypač kaimų, veždavo visokiausių skanėstų: uogienių, medaus, raugintų agurkų, pomidorų, kopūstų... Neužmiršdavo ir „skystimėlio“, ypač samagono ir visokių naminių užpildinių. Mudu su čikagiete Audra Kubiliūte norėjome įrodyti, kad mes – ne bomžos, o pavyzdingi studentai, kuriems rūpi tvarka. Kas savaitę pereidavome per tuos du aukštus, kuriuose gyveno „amerikonai“, ir surinkdavome tarą. Perplaudavome ir veždavome į supirkimo punktą Stiklių gatvėje. Tuos ryšulius su stiklainiais ir buteliais mudu vos panešdavome. Sykį stovint eilėje kažkoks pilietis pastebėjo, kad vienas pieno butelis nelabai

gerai išplautas. „Meskite lauk, jie jo nepriims,“ – patarė jis. Nunešiau ir pastačiau kažkieno palangėje. Audra pasakė, kad aš kvailai padariau. Nuėjau jo pasiimti, bet butelis jau buvo dingęs. Supirkimo punkte už prekes gavome sauja rublių. Kaip mat išleidome juos kaimynystėje, Gorkio gatvės bakalėjos parduotuvėje, nusipirkdami pieno ir šviežių bandelių.

Tarybiniai skanėstai

Mitybos klausimai sprendavosi lengvai. Mano kambarioką čikagietį Vytautą Norvilą bendrabutyje nuolat aplankydavo jo giminačiai. Ypač dažnai atvykdavo jo pusbroliis Alius – berods, iš Šilutės. Atveždavo visokių kaimiškų skanėstų – naminės duonos, rūkytų lašinių, raugintų agurkų, pomidorų. Aišku, nepamiršdavo pridėti ir porą butelaičių samagono. Todėl mes su Vytautu pravardžiudavome vienas kitą kolūkiečiais, nes Olandų gatvėje gyvenome kaip ponai be traktorių! (Grįžus į Čikagą, Vytautas mane supažindino su Marquette Parko „buldozeriais“, keliaujančiais nuo vienos lietuviškos karčiamos į kitą 69-toje gatvėje).

Dažnai pietų pertraukos metu nubėgdavau pas jau minėtą Apoloniją, ilgus metus globojusią Mariją Šlapelienę. Būdama silpnaregė, ji džiaugdavosi mano apsilankymais, pokalbiais ir dažnai lepindavo kaimiška duona su skilandžiu, bet ypač įsiminė jos „šal-

„Išvaduotas“ iš kolūkio bibliotekos solistas. Vlado Kavoliūno knygos apie Kiprą Petrauską „Gyvenimas pašvęstas dainai“ viršelis.

Vyriausią mūsų grupėje Lidiją retai kada pamatydavome – nebent gulinčią pievose!

Kanadietis Saulius lengvai užskrido ant Puntuko.

tanosiai” su mėlynėmis. Kai skubėdavau, užbėgdavau į netoliese buvusią konditeriją ir prarydavau porą šviežių bandelių su varške bei išmaukavau trikampį kartoną pieno.

Kiek atsimenu, dauguma mūsų grupės narių traukdavo į Lenino prospektą, į „Dainavą”, kur valgydavo „kompleksinius” pietus už 60–80 kapeikų. Aš užsukdavau į legendinę „Neringos” kavinę šalimais. Lankydavau si antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais (taip vietiniai vilniečiai patarė – neva, kitomis dienomis nežinia, kokios kokybės mėsa ar žuvį gausi). Visada panašiu metu, visada prie to paties staliuko – laikais, kai nebuvo mobiliųjų (o ir bendrabutyje nebuvo telefono), jei kam reikėdavo susisiekti, žinodavo, kur ieškoti.

Įprastas „repertuaras” „Neringoje” – sultinys su pyragėliu, „Kijevo” kotle-tas arba bifšteksas (kuris buvo gami-namas pagal estrados karaliaus Ben-jamino Gorbulskio receptą), o pasisal-dinimui – želė su plakta grietinele.

Su gėrimais – ypač šaltais – reika-lai sprendėsi sudėtingiau. Atvykus iš „ice cold” gėrimų šalies, Lietuvos sos-tinėje jautei gaivųjų gėrimų deficitą. Prospekte atsimenu tik vieną vietą, kur galėdavai gauti šaltą gėrimą – kavinė-je „Rūta”. Bet tas „šaltas gėrimas” – tai 100 gramų šampano su mažulyčiu, vos įžiūrimu leduku. O taip norėjosi ko nors gaivinančio! Tiesa, Lenino aikš-tėje stovėjo alaus cisterna, tačiau drau-gai įspėjo, kad geriau iš tų bendrų, vos praskalaujamų bokalų negerti, nežinia, kokios ten bacilos nardo... Tas pats su gazuoto vandens automatu (1 kapeika už paprastą, 3 kapeikos – su sirupu). Vienas tokių stovėjo šalia konservato-rijos. Tik vėliau supratau, kodėl mano pažįstamas „hipis”, pagrindžio kino kūrėjas Artūras Barysas kaskart pra-eidamas pro šalį vis klausdvo, ar ne-turiu „trijų sifiliukui”.

Buvo ir dar vienas „atgaivos punk-tas” senamiestyje – baras „Laumė”. Kartą po pamokų nuėjome ten su kur-

so vadovu Domu Kaunu. Vieninelis gė-rimas su ledukais – kokteilis „Atsuk-tuvas” (nors „amerikoniški” gėrimai „Pepsi” ir „Fanta” tada jau pradėti pils-tyti Ukmergėje). „Screwdriver” pava-karyje nebuvau linkęs gurkšnoti, todėl paprašiau atnešti tik sulčių už kok-teilio kainą. „Taip negalime,” – atsakė. O jeigu sultis ir degtinę atskirai? „Ne-galime!” Neturėjau kitos išeities, kaip „įkalėti” tą „Atsuktuvą”, nes labai bu-vau išsiilgęs ko nors šalto...

Čia reikėtu prisiminti ir vieną „svaiginančią” ekskursiją į Anykčius. Ten aplankėme ne tik didingą Puntu-ką ir rašytojo Antano Vienuolio me-morialinį muziejų, bet ir garsiąją vyno gamyklą (jos ikūrėjas Balys Karazija mirė 1985 m. Čikagoje). Tarsi angeliu-kai su baltais chalatais skrajojome po gamyklos pastatus, stebėdami vyno gamybos procesą. Įdomu, jog ant kiek-vieno slenksčio gamyklos vadovai vis

„Angelai” iš Vakarų. Aprangos kodas pas Karaziją: balti chalatai.

pabrėždavo, kad jų produkcija „bur-žuaziniais metais” mėgaudavosi net Anglijos karalienė! Po visų būtų ne-būtų istorinių reklamų, buvome pa-kviesti vaišėms. Prie balto lietuviško sūrio ir natūralių uogų paragavome ir Anykščių vyno, kuris mano gomuriui

Jungtukas „ir” – vartojimo čempionas

Koks yra dažniausias lietuviškas žo-dis? O kokie yra 10 dažniausių lie-tuviškų žodžių, su kuriais mes susidu-riame? Į šį klausimą atsakyti nėra sun-ku. Vien rašant šią pastraipą, visi jie buvo pavartoti. Ir tai, kad taip padarė-me, neturėtų stebinti.

Tai, kokie lietuviški žodžiai yra patys dažniausi, 2009 m. aprašė Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) mokslininkai. Kaip jie tai išty-rė? Jie pasitelkė morfologiškai ano-tuotą tekstyną, kuris struktūra panašus į „Dabartinės lietuvių kalbos teks-tyną”, taip pat sudarytą VDU. Tačiau naudotas morfologiškai anotuotas teks-tynas yra daug mažesnis – jį sudaro 790 tipiškiausių lietuvių kalbos tekstų, apimančių 4 rašytinės kalbos žanrus – mokslinę literatūrą, grožinę literatūrą, periodiką ir oficialius dokumentus. Drauge visus tekstus sudarė beveik mi-lijonas žodžių. Būtent juos visus iš-analizavus ir suskaičiavus, koks žodis kiek kartų juose kartojasi, sudarytas dažninis lietuvių kalbos dažninis žo-dynas. Paaiškėjo, kad **dažniausias rašytinės lietuvių kalbos žodis – jungtukas „ir”**.

O kokie yra 10 dažniausių lietuvių kal-bos žodžių?

Dešimtuką matote žemiau. Dar žemiau rasite informaciją, kiek kartų tekстыne pasikartojo tas žodis (arba jo formos – skirtingus to paties žodžio linksnius ir pan. žodynas traktuoja kaip tą patį žodį).

1. **ir**; 2. **jis**; 3. **būti**; 4. **tas**; 5. **į**; 6. **kad**; 7. **aš**; 8. **kuris**; 9. **su**; 10. **šis**.

Žodis „ir” tekстыne pasikartojo 28 174 kartus, žodis „jis” ir įvairios jo for-mos (jie, jo, jos ir t. t.) – 18 117 kartų, žo-dis „būti” ir įvairios jo formos (buvo, yra, būtų ir t. t.) – 17 128 kartus, žodis „tas” ir įvairios jo formos (ta, tie ir t. t.) – 8819 kartų, žodis „į” – 8369 kartus, žodis „kad” – 7487 kartus, žodis „aš” ir įvairios jo formos (mūsų, mes, man ir t. t.) – 6522 kartus, žodis „kuris” ir įvai-rios jo formos (kurie, kurio, kuriam ir pan.) – 5831 kartą, žodis „su” – 5533 kar-tus, žodis „šis” ir įvairios jo formos (šie, šios ir t. t.) – 5309 kartus.

Kokie dažniausi lietuviški daiktavar-džiai?

Kaip matome, dažniausiai rašyti-nėje lietuvių kalboje sutinkami žo-džiai, išskyrus „būti”, yra įvardžiai, jungtukai ir prielinksniai. Tai supran-tama – kalbant be šių žodžių išsiversti neįmanoma, jie daug universalesni negu daiktavardžiai ar veiksmazo-džiai. Tačiau kokie yra dažniausiai sutinkami kitų kalbos dalių žodžiai? Žodynas pateikia atsakymą ir į šį klau-simą. 5 lietuviškuose tekstuose daž-niausiai sutinkami **daiktavardžiai** yra šie: **darbas, žmogus, Lietuva, metai, laikas**. 5 lietuviškuose teks-tuose dažniausiai sutinkami **veiks-mažodžiai** yra šie: **būti, galėti, turė-ti, reikėti, nebūti**. 5 lietuviškuose tekstuose dažniausiai sutinkami **būd-vardžiai** yra šie: **didelis, svarbus, naujas, geras, įvairus**. 5 lietuviš-kuose tekstuose dažniausiai sutinkami **prieveiksmai** yra šie: **tik, labai, jau, dar, daug**.

O jei skirtingas to paties žodžio formas laikysime skirtingais žodžiais?

Dažniausių lietuvių kalbos žodžių dešimtuką galima sudaryti ir kiek ki-taip. Jei skirtingas to paties žodžio formas (pvz, jis ir ji), traktuojame kaip skirtingus žodžius, dešimtukas šiek tiek pasikeičia. Tuomet jis atrodo taip: 1. **ir**; 2. **į**; 3. **kad**; 4. **yra**; 5. **su**; 6. **iš**; 7. **o**; 8. **ir**; 9. **tai**; 10. **buvo**.

Tai, kad „ir” šiame sąrašė yra du-kart, nėra klaida: pirmąkart „ir” į są-rašą pateko kaip jungtukas, antrąkart – kaip dalelytė. „Ir” kaip jungtukas tekстыne kartojasi 28 174 kartus, „į” – 8369 kartus, „kad” – 7487 kartus, „yra” – 5621 kartą, „su” – 5533 kartus, „iš” – 5015 kartų, „o” – 4816 kartų, „ir” kaip dalelytė – 4539 kartus, „tai” – 4178 kar-tus, „buvo” – 3952 kartus. Žodyno au-toriai taip pat nustatė, kad daiktavar-džiai sudaro 39,37 proc. tekstyno, veiks-mažodžiai – 20,51 proc., įvardžiai – 8,71 proc., jungtukai – 7,62 proc., būdvar-džiai – 7,33 proc., prieveiksmai – 6,72 proc., prielinksniai – 4,65 proc., kitos kalbos dalys – po mažiau negu 2 proc.

www.15min.lt

Nuo 1992 metų Draugo fon-das padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo” laikraštį. Prisimin-kite Draugo fondą savo tes-tamente. Keletas stambes-nių palikimų užtikrins „Draugo” laikraš-čio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 tel. 773-585-9500 www.draugofondas.org

buvo pernelyg saldus... Nemėgstu aš desertinių vynų – ir nesvarbu, ar jie iš Alzaso, ar iš Anykščių.

Bus daugiau

Nuotraukos iš Sauliaus Bričio (Montrealis), Ričardo Vidučio (Washington, DC) ir Tomo Kudirkos (Los Angeles) foto albumų.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

A. Adamkienė iš ligoninės išleista gydytis į namus

Vilnius (TV3.lt) – Rugsėjo 13 d. pavakare prezidento Valdo Adamkaus žmona Alma Adamkienė iš Vilniaus Santaros klinikų išleista gydytis namo. „Žinia teisinga. Man sunku atsakyti, kur priežastis ir kas nutiko, tačiau praėjusią savaitę Alma buvo su manimi lauke, paskui nuėjo į namus žiūrėti žinias. Pasakiau, kad tuoj ateisiu, o po kelių minučių įėjęs į namus, pamačiau kambaryje ją gulinčią ant grindų. Ji nejudėjo, nesupratau, ar ji nualpo. Man buvo šokas. Paguldžiau

Šiemet bankrutavo per 1 tūkst. įmonių

Vilnius (ELTA) – Naujausia įmonių bankrotų statistika rodo, kad šiemet bendras bankrotų skaičius Lietuvoje pastebimai sumažėjo, tačiau keliuose pagrindiniuose šalies ekonomikos sektoriuose vis dar stebimas bankrotų skaičiaus padidėjimas. Įmonių kreditingumą vertinančios „Creditreform Lietuva“ apibendrinti bankrotų duomenys rodo, kad sausį-rugpjūtį Lietuvoje iš viso bankrutavo 1088 juridinių asmenų. Lyginant su 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu, bendras įmonių bankrotų skaičius sumažėjo lygiai 30 proc. „Faktas, kad per metus įmonių bankrotų skaičius sumažėjo iš karto 30 proc., rodo, kad Lietuvos verslo būklė

Sumažėjo bankų pelnas, bet indėliai didėjo

Vilnius (ELTA) – Pirmą pusmetį šiek tiek sumažėjo bankų sektoriaus pelnas, tačiau ir toliau augo bankuose laikomų gyventojų ir įmonių indėliai, praneša Lietuvos bankas. Pagal pranešimą, Lietuvoje veikiantys bankai šių metų pirmą pusmetį uždirbo beveik 180 mln. eurų pelno, kuris buvo 0,9 mln. eurų (0,5 proc.) mažesnis nei tą patį praėjusių metų lai-

ką, daviau vandens ir netrukus susisiečiau su gydytojais. Gydytojai nutarė ją nuvežti į ligoninę patikrinimui. Alma jau dvi dienas ligoninėje, jai laša vaistai. Medikai įtaria problemas su kraujagyslėmis. Manau, kažko pavojingo nėra, padėtis nėra kritinė, tačiau kol kas ji išlieka medikų priežiūroje,” – sakė prezidentas V. Adamkus. Praėjusią žiemą susirgusi virusine infekcija ponia Alma taip pat buvo patekusi į medikų rankas, buvo gydoma reanimacijoje.

yra stabili. Stipriai sumažėjęs bankrotų skaičius leidžia tikėtis, kad ir trečiąją šių metų ketvirtį matysime teigiamą Lietuvos ekonomikos augimą”, – cituojamas bendrovės „Creditreform Lietuva” vadovas Saulius Žilinskas. Per metus, lyginant su 2018 m. sausiu-rugpjūčiu, bankrotų skaičiaus sumažėjimas fiksuojamas beveik visuose pagrindiniuose Lietuvos ekonomikos sektoriuose, išskyrus transporto ir lengvosios pramonės segmentus. Tikėtina, kad tai yra labiausiai susiję su augančiais darbo kaštais Lietuvoje ir itin aršia konkurencija eksporto rinkose.

kotarpi. Pelningai veikė 10, nuostolingai – 5 bankų sektoriaus dalyviai. Minimū laikotarpiu bankuose laikomų indėlių suma padidėjo 2,2 mlrd. eurų (10,8 proc.) ir siekė 22,6 mlrd. eurų. Gyventojų indėlių suma per metus išaugo 1,4 mlrd. eurų (beveik 11 proc.) ir sudarė 13,7 mlrd. eurų. Įmonių indėlių suma padidėjo 400 mln. eurų (12,5 proc.) ir siekė 6,3 mlrd. eurų.

Ypatingi radiniai bažnyčios archyvuose

Vilnius (BNS) – Specialistams imantis skaitmeninti bažnyčios archyvus, atrandami ir į lietuvių kalbą versti XIX amžiaus vidurio palaiminimai, vienuolių rašyti vaistų receptai ir Pirmojo pasaulinio karo lietuvių pabėgėlių sąrašai. Šiuo metu Panevėžio vyskupijai priklausančių bažnyčių metrikas skaitmenizuojantys archyvarai sako, kad lietuviški vyskupo Motiejaus Valančiaus pasirašyti Daugailių bažnyčios įrašai yra didelė retybė, nes tais laikais įprastai metrikų knygos buvo rašomos rusų ar lenkų kalbomis. Tarp įrašų – 1860-aisiais datuojami vyskupo palaiminimai, taip pat vėlesnis popiežiaus Leono XIII palaiminimas. „Tai yra popiežiaus Leono palaiminimas tikintiesiems. Tai yra visiškai neįprasta, artėjant spaudos draudimui 1864-aisiais. Pažiūrėkite, kiek yra išlikusių lietuviškų raštų iš to laikotarpio – lietuviškai juk pradėta daugiau rašyti XIX amžiaus antroje pusėje, apie 80-uosius metus, knygos keliaudavo iš Tilžės, iš Mažosios Lietuvos, čia jų nebūdavo”, – sakė skaitmenintoja Rūta Bukauskaitė.

Sparčiai skaitmenizuojami Lietuvos bažnyčių archyvai. LRYtas.lt nuotr.

Toje pačioje knygoje aptikta 1820-1830 metų lietuviški vaistų receptai iš Dusetų bažnyčios knygos. Tyrinėjant prieš kelerius metus sudegusios Ceikinių bažnyčios per atsitiktinumą išlikusį archyvą, aptikti ir, kaip spėjama, lietuvių pabėgėlių, Pirmojo pasaulinio karo metais besitraukusių į Rusiją, sąrašai. Manoma, kad sąrašuose buvę žmonės traukėsi į Voronežą, kur karo metais susikūrė viena didžiausių lietuvių bendruomenių Rusijoje. Šią vasarą tyrinėdami Vilniaus arkivyskupijos bažnytinius archyvus, specialistai taip pat aptiko raštų su vyskupų ir popiežiaus parašais, fotografijų, pasų, netgi pinigų.

Patvirtino, kad O. bin Laden sūnus nukautas

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump patvirtino, kad nukautas spėjamas „Al Qaeda“ teroristų tinko vadeiva Hamza bin Laden. „Hamza bin Laden, aukščiausias „Al Qaeda“ vadovas ir Osama bin Laden sūnus, buvo nukautas per JAV va-

D. Cameron neatmeta referendumo galimybės

Londonas (ELTA) – Buvęs Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas David Cameron neatmeta antrojo referendumo dėl „Brexit“ galimybės. „Aš manau, kad to negalima atmesti, nes mes esame sudėtingoje situacijoje”, – pareiškė konservatorių politikas. Kartu jis sukritikavo dabartinio premjero Boris Johnson veiksmus. D. Cameron teigė nepalaikantis nei B. Johnson sprendimo dėl parlamento darbo suspendavimo, nei 21 torių parlamentaro, balsavusio prieš vyriausybę, pašalinimo iš frakcijos. Netinkama idėja jis laikąs ir šalies iš-

Estijoje protestas prieš kraštutinius dešiniuosius

Talinas (BNS) – Keli šimtai estų sostinėje Taline dalyvavo proteste, per kurį reikalavo trijų partijų vyriausybės, kurioje pirmą kartą dirba kraštutiniai dešinieji, atsistatydinimo. Demonstrantai turėjo su savimi plakatų, ant kurių estų, anglų ir rusų kalbomis buvo užrašyta: „Ne rasizmui, ne islamofobijai, ne neapykantai, ne smurtui”. Protestą organizavo judėjimas „Taip laisvei, ne melui”, kuris susikūrė

Parduotas popiežiaus „Lamborghini“

Vatikanas (ELTA) – Aukcione parduotas „Lamborghini” automobilis su popiežiaus autografu. Jį įsigijo čekas. Susitikime su Italijos automobilių gamintojos „Lamborghini” vadovu ir aukcioną surengusio fondo „Omaze” atstovais popiežiui buvo įteiktas simbolinis 900 000 eurų čekis. „Lamborghini Huracan” modelį 2017 m. lapkritį popiežiui perdavė gamintoja. Tačiau savo kuklumu garsėjantis Pranciškus nenorėjo jo pasilikti ir nusprendė parduoti labdaros tikslais. Popiežiaus „Lamborghini” parduotas už 900 000 eurų. Reuters nuotr.

dovaujamą kovos su terorizmu operaciją Afganistano/Pakistano regione“, – sakoma paskelbtame Baltųjų rūmų pareiškime. Rugpjūčio pradžioje JAV žiniasklaida, remdamasi žvalgybine informacija, pranešė apie maždaug 30 metų amžiaus Hamzos mirtį.

vedimą iš ES be sutarties, kuriuo grąsina B. Johnson. D. Cameron iš premjero posto pasitraukė po „Brexit” referendumo 2016 metais. Jis per 2015-ųjų rinkimų kampaniją pažadėjo surengti balsavimą, kad pakirstų euroskeptiško konservatorių sparno bei UKIP partijos euroskeptikų argumentus. D. Cameron agitavo už Jungtinės Karalystės pasilikimą ES, tačiau nežymia persvara pralaimėjo išstojimo šalininkams, kurių vienas lyderių buvo B. Johnson. „Man labai neramu dėl to, kas bus”, – tikino D. Cameron.

premjero Centro partijai kovą pradėjus derybas dėl koalicijos su konservatyviaja partija „Isamaa” ir kraštutinių dešiniųjų politinė jėga EKRE. Euroskeptiška partija EKRE yra pagarsėjusi populistine retorika ir nusistatymu prieš migrantus. Prieš protesto akciją jos organizatoriai išplatino pareiškimą, kuriame smerkiami vyriausybės nariai, „ižeidę ir besityčiojantys iš gydytojų, mokslininkų, aplinkosaugininkų, užsienio studentų ir mažumų”.

Popiežiaus „Lamborghini” parduotas už 900 000 eurų. Reuters nuotr.

Bolivijoje siautėja milžiniški miškų gaisrai

Sukre (ELTA) – Miškų gaisrai nuo rugpjūčio Bolivijoje sunaikino 2 mln. hektarų miškų ir pievų. Tarp jų yra beveik 900 000 hektarų draustinių plotų, sakė labiausiai nuo liepsnų nukentėjusio Santa Kruzo regiono aplinkos ministrė Cinthia Asin. Gaisrai kilo gegužę ir rugpjūtį suintensyvėjo. Aplinkosaugininkai dėl miškų gaisrų kaltina vyriausybę. Vyriausybė neseniai leido ūkininkams sudeginti 20 hektarų, vietoj įprastų 5 hektarų. Stebėtojai mano, kad dėl to kilo tūkstančiai miškų gaisrų. Anglijoje pavogtas auksinis unitazas miesčio rūmų Oxfordshire,, kur buvo atidaryta M. Cattelan darbų paroda. „Nusikaltėliai naktį įsilaužė į rūmus ir pasišalino apie 4 val. 50 min. Per šį įsilaužimą niekas nebuvo sužeistas”, – pranešė vietos policija. „Kadangi unitazas buvo prijungtas prie pastato [vandentiekio ir kanalizacijos], tai sukėlė reikšmingos žalos ir užliejimą” – pridūrė pareigūnė. Šis išpūdingas pastatas yra 12-ojo Marlboro kunigaikščio ir jo šeimos namai, taip pat buvusio Didžiosios Britanijos premjero Winston Churchill, vadovavusio šaliai per Antrąjį pasaulinį karą ir kurį laiką po jo pabaigos, gimimo vieta.

A † A ŽIVILĖ PAULIUKONYTĖ RUDIENĖ

Mirė 2019 m. rugsėjo 13 d. Portland OR.

Gimė 1944 m. gegužės 25 d. Zarasuose, Prano ir Elzbietos Pauliukonių šeimoje. Tėvas buvo gimnazijos direktorius, mama – gimnazijos mokytoja. Pranas Pauliukonis buvo nacių suimtas ir išsiųstas priverstiniais darbams netoli Berlyno. Mama su keturiais mažais vaikais (Živilė tuomet buvo tik vieneri) geradarių pagalba išvyko į Vokietiją vyro ieškoti. Tuo tarpu Pranas buvo paleistas ir grįžo į Lietuvą, prasilenkdamas su Vokietijon keliaujančia šeima. Sužinojęs, kad šeima Vokietijoje, jis sugrįžo ir susirado šeimą.

Po karo, šeima penkerius metus praleido DP stovyklose Ansbach, Rebdorf ir Schwäbisch Gmünd. 1950 metais atvyko į Ameriką ir apsigyveno Worchester MA. Živilė augo viena iš devynių vaikų šeimoje. Studijavo matematiką Lowell Tech universitete, kur įsigijo BS laipsnį, dirbo kompiuterių srityje. 1973 metais ištekojo už chemiko Stasio Rudžio, kartu išauklėjo penkis vaikus. Visi vaikai – Audra, Raminta, Rimas, Algis ir Dana baigė universitetus ir sėkmingai įsidarbino savo srityse. Studijoms reikalingas lėšas kūrybingai tvarkė Živilė.

Dėl vyro darbo šešerius metus šeima gyveno Liuksemburge. Vieni metus Živilė dėstė chemiją American International School of Luxembourg. Jos pastangomis kiekvieną vasarą traukiniu arba automobiliu važiuodavo į Lietuvą ir tokiu būdu susipažino su savo giminėmis Lietuvoje.

Laidotuvės vyks rugsėjo 17 d. Portland apylinkėje. Živilė buvo mūsų šeimos variklis. Liūdime praradę svarbų ir mylimą asmenį.

Nuliūdusi šeima

A † A GINTARAS ALBERTAS OŠLAPAS

Savo žemiškąją kelionę užbaigė 2019 m. rugpjūčio 29 d. savo namuose Santa Monica, Californijoje.

Gintaras gimė Elizabeth, New Jersey, 1957 m., gruodžio mėn. 18 d. Jis gyveno Libertyville ir Čikagoje, Illinois; Taipei mieste, Taiwane; Hermosa Beach, Californijoje; Tokyo, Japonijoje ir Santa Monica, Californijoje. Jis baigė Libertyville gimnaziją (Libertyville High School) ir Loyola University of Chicago. Nuliūdę liko jo mylimi vaikai, Ulyseas Ošlapas (20) ir Krystaleina Ošlapas (17), mylima motina Regina Legeckytė Ošlapas, miela sesuo Gailė, broliai Tauras ir Arūnas. Anksčiau amžinybėn iškeliavo Gintaro brolis Darius „Dobie“ Ošlapas ir tėvas Raimundas Ošlapas.

Mielas Gintarai, pasigesime tavo nuotaikingos dvasios, nesibaigiančio optimizmo, ir labiausiai – tavo užkrečiančios šypsenos. Gintaro Ošlapo gyvenimas bus atšvęstas ceremonijoje, kuri vyks rugsėjo 21 d. 3 val. p. p. Venice mieste, Californijoje.

Nuliūdę artimieji

ATLANTIC ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užieiga
6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankevičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-9999

450

Jubiliejinių metų šventė

JAUNIMO CENTRE RUGSĖJO 29 D.

5620 S. Claremont Ave., Chicago IL 60636

1 val. p. p. šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje

Jubiliejinių metų pristatymas ir parodos „Misijų stotelės. Lietuvių misionierių šimtmečio kelias“ atidarymas Čiurlionio galerijoje, vaišės.

Renginys nemokamas. Laukiame visų!

Prašome registruotis tel.: (630)243-6234 arba el. paštu: lithjesuit@hotmail.com

Rengėjai:

Pažinti, pamilti, dalintis!

Baltijos jėzuitų plėtros projekto taryba

Rėmėjai:

Consulate General of the Republic of Lithuania in Chicago

Lietuvių Skautų Sąjunga

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

www.facebook.com/draugolaikrastis

www.DRAUGAS.ORG

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PUSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DRAUGAS

Lietuvius suburiantis laikraštis

**110-ojo gimtadienio proga
naujiems prenumeratoriams:**

- ☐ \$110 metams
- ☐ \$65 pusei metų
- ☐ \$99 internetinė (pdf) metams
- ☐ \$30 internetinė (pdf) 3 mėn.

www.draugas.org

Leidžiamas tris kartus per savaitę – antradienį, ketvirtadienį ir šeštadienį

Pasidalinkite nuomone
www.facebook.com/draugolaikrastis

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) rugsėjo 22 d. 10 val. r. švęsime 25-tąjį eilinį metų sekmadienį. Šv. Mišias atnašaus kunigas Gediminas Keršys. Yra erdvi mašinų stovėjimo aikštelė.

■ Rugsėjo 28 d., šeštadienį, Baltijos jėzuitų plėtos projekto tarybos narys Tadas Birutis kviečia į rytinę paukščių stebėjimo iškylą „Tėvo Saulaičio takais“ (dalyvaus ir t. Antanas Saulaitis!) Lemonto apylinkėse. Norinčius dalyvauti prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel. 630-243-6234. Išsamesnę informaciją suteiksime užsiregistravusiems!

www.draugofondas.org

■ Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p. visų laukiame „Draugo“ 110 metų sukaktuvių pokylyje Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Organizacijas kviečiame užsisakyti stalus renginyje – pradžią jau padarė mecenatas adv. Donatas Januta iš San Francisco ir Vyduo jaunimo fondas ir Čikagos. Teiraukites tel.: 773-585-9500

■ Lietuvių Fondo kasmetinis pokylis vyks lapkričio 2 d. 5:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Muzikinę programą atliks merginų trio „The Peppermint Patties“: Ann Caldwell, Daina Fischer, Laura Smalley. Akompaniatorė – Heidi Joosten. Bilietus užsisakyti: www.lietuviufondas.org arba tel. 630-257-1616.

J. E. Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos ir ponios Dianos Nausėdienės vizito JT Generalinės asamblėjos 74-osios sesijos New Yorke proga

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke maloniai kviečia Jus į susitikimą, kuris vyks 2019 m. rugsėjo 23 d., pirmadienį, nuo 6 iki 7 val. v. Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate New Yorke 420 Fifth Avenue, 3 aukštas, įėjimas iš 37-os ir 38-os gatvių.

Atsižvelgiant į ribotą vietų skaičių, maloniai prašome savo dalyvavimą būtinai patvirtinti el. paštu ny@mfa.lt

Prašome į generalinį konsulatą rugsėjo 23 d. atvykti nuo 5:15 val. p. p. iki 5:45 val. p. p. ir turėti su savimi asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą.

Tėvas Antanas Saulaitis SJ
pristatys savo naujausią knygą vaikams
„KAIP PRADĖTI TIKĖTI?“
šeštadienį, rugsėjo 28 d., 12:00 val. p. p.

Pasaulio lietuvių centro „Banys“ salėje
14911 127th Street, Lemont, IL 60439
Renginys nemokamas.

T. Antanas laukia Jūsų visų, ir mažų, ir didelių!

Nuoširdžiai dėkojame rėmėjams: Pasaulio lietuvių centrui, „Maironio“ lituanistinei mokyklai, Pal. Jurgio Matulaičio misijai ir galerijai „Siela“.

info.: (630) 267-7065

BALZEKAS MUSEUM OF
LITHUANIAN CULTURE

ANNUAL EXCELLENCE AWARD BANQUET

Honoring Stanley Balzekas, Jr.
for his lifetime achievements

Friday, October 11, 2019
6:30 PM
6500 South Pulaski Road
Chicago, Illinois
RSVP at 773-582-6500

Vyduo jaunimo fondo
Vardinių stipendijų įteikimas
2019 metų rugsėjo 29 dieną,
12:30 v.p.p.,
Lietuvių Dailės muziejuje, galerijoje „Siela“
Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, IL

- akademinė dalis
- meninė programa:

Tessa Papartytė ~ Monika Papartytė

- vaišės

MABENKA RESTAURANT & BANQUETS

Chicago's Finest Polish & Lithuanian Cuisine

10% OFF Breakfast – with this ad – until 11am

FAMOUS - BEST IN TOWN – PANCAKES

Potato Pancakes, Apple Pancakes, Crepes, Cheese Blintzes, Wheat Cakes, Short Stack, Chocolate Chip

7844 S Cicero Ave., Burbank, IL – 708-423-7679

jgalica@gmail.com – www.mabenka.com

<http://draugokalendarius.org>